



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 393/09-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. marca 2010 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Ľubomíra Dobríka a Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti Mgr. P. P., B., zastúpeného advokátom Mgr. K. H., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského riaditeľ'stva Policajného zboru v N., Úradu justičnej a kriminálnej polície v N. v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KRP-19/OVK-NR-2006 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Mgr. P. P. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského riaditeľ'stva Policajného zboru v N., Úradu justičnej a

kriminálnej polície v N. v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KRP-19/OVK-NR-2006 porušené bolo.

2. Krajskému riaditeľstvu Policajného zboru v N., Úradu justičnej a kriminálnej polície v N. prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KRP-19/OVK-NR-2006 konať bez zbytočných prietahov.

3. Mgr. P. P. priznáva finančné zadostučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v N., Úrad justičnej a kriminálnej polície v N. povinné vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v N., Úrad justičnej a kriminálnej polície v N. je povinné uhradiť Mgr. P. P. trovy konania v sume 368,55 € (slovom tristošesťdesiatosem eur a päťdesiatpäť centov) na účet jeho právneho zástupcu Mgr. K. H., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 393/09-8 zo 16. decembra 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Mgr. P. P., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. K. H., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského riaditeľstva Policajného zboru v N., Úradu justičnej a

kriminálnej polície v N. (ďalej len „úrad justičnej a kriminálnej polície“ alebo „krajské riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KRP-19/OVK-NR-2006.

Podstatou námietok sťažovateľa boli tvrdenia o porušení jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom úradu justičnej a kriminálnej polície v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KRP-19/OVK-NR-2006, predmetom ktorého je vyšetrovanie trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona. Sťažovateľovi bolo za tento trestný čin vznesené obvinenie uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii stred (ďalej len „úrad boja proti korupcii“) sp. zn. ČVS: PPZ-12/BPK-S-2004, pričom po vylúčení tejto trestnej veci na samostatné konanie bola stanovená príslušnosť úradu justičnej a kriminálnej polície. Daná trestná vec je na úrade justičnej a kriminálnej polície vedená pod sp. zn. ČVS: KRP-19/OVK-NR-2006 od februára 2006 a podľa vyjadrenia sťažovateľa prípravné konanie nebolo dosiaľ ukončené. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania, ako aj jeho priebeh sa sťažovateľ domnieva, že postupom úradu justičnej a kriminálnej polície dochádza k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa názoru sťažovateľa orgány činné v trestnom konaní „zbytočne prehlbujú právnu neistotu obvinených“ a okrem toho sťažovateľ vyslovil názor, že trestné stíhanie vzhľadom na doterajšiu dôkaznú situáciu malo byť zastavené.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom úradu justičnej a kriminálnej polície v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KRP-19/OVK-NR-2006 porušené bolo, úradu justičnej a kriminálnej polície prikázal, aby v namietanom konaní postupoval bez zbytočných prietahov a aby mu uložil povinnosť zaplatiť mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 8 300 € a náhradu trov právneho zastúpenia buď v sume 782,67 € alebo v sume 368,55 € z dôvodov uvedených v stanovisku k vyjadreniu riaditeľa krajského riaditeľstva.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril riaditeľ krajského riaditeľstva listom sp. zn. ČVS: KRP-19/OVK-NR-2006 z 11. februára 2010, v ktorom podrobne popísal priebeh doterajšieho konania. Z jeho vyjadrenia okrem iného vyplynulo:

«Vykonávanie procesných úkonov v tejto trestnej veci bolo sťažené tým, že niektorí obvinení, ale aj svedkovia sa na predvolania nedostavovali, resp. si nepreberali predvolania a ich doručenie muselo byť zabezpečené prostredníctvom Obvodných oddelení PZ, v niektorých prípadoch bolo nutné vykonať operatívne previerky miesta pobytu pracovníkmi OKP KR PZ N. a v jednom prípade bolo využité aj vyhlásenie pátrania po pobyte osoby. Taktiež boli využité dostupné inštitúty Trestného poriadku a to udelenie poriadkovej pokuty podľa § 70 Trestného poriadku. Okrem toho sv. - poškodený R. C. sa dlhodobo zdržiaval v zahraničí, kde aj pracoval, pričom miesto jeho pobytu nebolo známe, toto sa nepodarilo zistiť ani vykonanými previerkami jeho pobytu prostredníctvom Národnej ústredne INTERPOL Bratislava, bol známy len telefonický kontakt na neho, na tomto ho však nebolo možné zastihnúť a tým zabezpečiť jeho prítomnosť na úkonoch. Taktiež v prípade svedka Ivana Konôpku, ktorý sa rovnako zdržiaval mimo územia SR, sa podarilo zistiť len telefonický kontakt, pričom na tomto bol obtiažne zastihnuteľný. Bez ich prítomnosti nebolo možné vo veci skôr rozhodnúť, resp. ukončiť vyšetrovanie, nakoľko medzi ich výpoveďami a výpoveďami obvinených ale aj svedkov boli závažné rozpory, ktoré bolo potrebné odstrániť konfrontáciami.

Sme toho názoru, že Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v N., Úrad justičnej a kriminálnej polície nespôsobilo žiadne prieskumy v konaní proti obvineným Mgr. Bc. P. P. a spol., vyšetrovateľ PZ konal priebežne popri vyšetrovaní iných trestných vecí, medzi ktorými boli i väzobné trestné veci a všetky dôkazy, ktoré boli v predmetnom konaní vykonané, boli získané zákonným spôsobom. Dozor nad zákonnosťou vyšetrovania je vykonávaný Okresnou prokuratúrou v K., na ktorú bol vyšetrovací spis viackrát predložený a to aj na základe viacerých sťažností, písomných podaní, návrhu na zastavenie trestného stíhania, ale aj niekoľkých žiadostí o preskúmanie postupu vyšetrovateľa podľa § 210 Trestného poriadku podaných obvineným Mgr. Bc. P. P., pričom nikdy zo strany prokuratúry neboli zistené prieskumy v konaní, prípadne nezákonný spôsob vedenia vyšetrovania skutku. Poukazujeme tiež na skutočnosť, že obvinený Mgr. Bc. P. P. sa prostredníctvom svojho obhajcu Mgr. K. H. obrátil s podnetom ochrany práva na

prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ktoré podľa jeho názoru je porušované v tomto trestnom konaní aj na Kanceláriu verejného ochrancu práv Mgr. M. M., kde po prešetrení tohto podnetu (v upovedomení zo dňa 19.11.2009 - č. l 1380) je konštatované, že „nie je preukázané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky zo strany Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v N.“. Predmetnému vyšetrovaciemu spisu bola a je zo strany orgánov činných v trestnom konaní prikladaná náležitá pozornosť.»

V označenom podaní zároveň riaditeľ krajského riaditeľstva ústavnému súdu oznámil, že netrvá na ústnom prerokovaní danej veci.

K podaniu riaditeľa krajského riaditeľstva sa vyjadril právny zástupca sťažovateľa listom doručeným ústavnému súdu 3. marca 2010, v ktorom zotrval na svojich predchádzajúcich tvrdeniach a okrem toho upriamil pozornosť na neefektívnu činnosť vyšetrovateľa úradu justičnej a kriminálnej polície v posudzovanej veci. Právny zástupca sťažovateľa zároveň oznámil ústavnému súdu, že netrvá na ústnom prerokovaní danej veci.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania, ale hlavne z vyžiadaného spisu úradu justičnej a kriminálnej polície sp. zn. ČVS: KRP-19/OVK-NR-2006 ústavný súd zistil, že uznesením vyšetrovateľa úradu boja proti korupcii sp. zn. ČVS: PPZ-12/BPK-S-2004 z 12. marca 2004 bolo sťažovateľovi a ďalším obvineným vznesené obvinenie za trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona a uznesením vyšetrovateľa tohto istého úradu sp. zn. ČVS: PPZ-12/BPK-S-2004

z 27. decembra 2005 bola táto trestná vec vylúčená na samostatné konanie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 23. januára 2006.

Opatrením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII Gv 277/04-377 z 25. januára 2006 bola v namietanej trestnej veci vylúčená na samostatné konanie daná príslušnosť Okresnej prokuratúry K. (ďalej len „okresná prokuratúra“).

V období od vznesenia obvinenia (12. marca 2004) do momentu, keď bol vyšetrovací spis odstúpený na vybavenie úradu justičnej a kriminálnej polície (28. februára 2006), úrad boja proti korupcii, ktorý pôvodne vo veci konal, realizoval viaceré procesné úkony (výsluch sťažovateľa, ako aj výsluchy ďalších obvinených, konfrontácie medzi sťažovateľom, obvinenými, ako aj svedkami, výsluchy svedka – poškodeného a ďalších svedkov. Do konania boli pribratí znalci z odboru zdravotníctva - psychiatrie a sexuológie, a znalec z odboru klinickej psychológie).

Dňa 28. februára 2006 bola uvedená trestná vec odstúpená z úradu boja proti korupcii úradu justičnej a kriminálnej polície, kde jej bola pridelená sp. zn. ČVS: KRP-19/OVK-NR-2006, pričom prvé úkony vykonal vyšetrovateľ 4. júla 2006, keď pokračoval vo výsluchu sťažovateľa a ďalších obvinených.

Dňa 1. augusta 2006 úrad justičnej a kriminálnej polície zaslal Okresnému súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) žiadosť o ustanovenie obhajcu pre jedného z obvinených, ale okresný súd vyhovel žiadosti až 26. januára 2007, pretože k nej bolo potrebné predložiť dôkazy preukazujúce nemajetnosť tohto obvineného.

Dňa 6. novembra 2006 vyšetrovateľ úradu justičnej a kriminálnej polície žiadal príslušné obvodné oddelenie o doručenie predvolania svedkovi – poškodenému. Doručenie sa však nepodarilo vykonať pre jeho neprítomnosť na adrese bydliska. Žiadosť o doručenie predvolania poškodenému vyšetrovateľ opakovane 9. februára 2007 a následne 20. februára 2007 požiadal príslušné obvodné oddelenie o takýto spôsob doručenia predvolania ďalšiemu svedkovi. Vyšetrovateľ žiadosť zopakoval 7. júna 2007. Pokusy o doručenie predvolaní boli neúspešné. Tak tomu bolo aj v prípade žiadosti o doručenie predvolania ďalšiemu obvinenému, ktorú vyšetrovateľ realizoval 22. februára 2007.

V dňoch 23. novembra 2006, 21. februára 2007, 1. marca 2007 a 16. apríla 2007 boli na úrade justičnej a kriminálnej polície vykonané výsluchy svedkov.

V období od 12. apríla 2007 – 27. septembra 2007 sa vyšetrovateľ viackrát snažil telefonicky predvolať k vyšetrovacím úkonom svedkov, ktorí sa dlhodobo zdržiavali mimo územia Slovenskej republiky.

V dňoch 22. februára 2007, 28. februára 2007, 9. marca 2007, 4. apríla 2007 a 16. apríla 2007 sa na úrade justičnej a kriminálnej polície pokračovalo vo výsluchu sťažovateľa a ďalších obvinených.

Dňa 25. apríla 2007 vyšetrovateľ úradu justičnej a kriminálnej polície pribral do konania znalca z odboru zdravotníctva a farmácie – odvetvia traumatológie na posúdenie zranení poškodeného. Znalec podal znalecký posudok 3. júna 2007.

V priebehu mája, júna, júla a septembra 2007 vyšetrovateľ úradu justičnej a kriminálnej polície zabezpečoval účasť svedkov a svedka poškodeného k procesným úkonom.

Dňa 28. septembra 2007 vyšetrovateľ úradu justičnej a kriminálnej polície uznesením sp. zn. ČVS: KRP-19/OVK-NR-2006 prerušil trestné stíhanie z dôvodu, že pre neprítomnosť svedkov nemožno vec náležite objasniť.

Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ 15. októbra 2007 sťažnosť, ktorú vyšetrovateľ 31. októbra 2007 predložil okresnej prokuratúre. Prokurátorka okresnej prokuratúry uznesením č. k. Pv 198/06-42 z 29. januára 2008 sťažnosť zamietla.

Vyšetrovateľ uznesením sp. zn. ČVS: KRP-19/OVK-NR-2006 z 18. februára 2009 pokračoval v trestnom stíhaní, lebo pominuli dôvody na prerušenie. V období, keď bolo trestné stíhanie prerušené, vyšetrovateľ vykonával viaceré pokusy smerujúce k zabezpečeniu prítomnosti svedkov pre účely ich vypočutia.

Dňa 12. marca 2009 vyšetrovateľ vykonal konfrontáciu medzi obvineným a svedkom, vykonal výsluch svedka a 13. marca 2009 vykonal ďalšiu konfrontáciu medzi svedkami.

Vzhľadom na to, že sa jeden zo svedkov aj napriek tomu, že bol riadne predvolaný, bez dostatočného ospravedlnenia nedostavil na výsluch, vyšetrovateľ mu uznesením zo 17. marca 2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť 28. marca 2009, uložil poriadkovú pokutu.

Dňa 28. septembra 2009 vyšetrovateľ pokračoval vo výsluchu svedka – poškodeného, a 20. októbra 2009 vo výsluchu ďalšieho svedka. V ten istý deň bola podaná

žiadosť o vyhlásenie pátrania po inom svedkovi. Žiadosť bola zrušená 4. decembra 2009 a v tento deň sa uskutočnila aj konfrontácia medzi obvineným a svedkom – poškodeným a konfrontácia medzi ďalšími svedkami.

Dňa 7. decembra 2009 sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti proti vyšetrovateľovi úradu justičnej a kriminálnej polície, ktorý uznesením sp. zn. ČVS: KRP-19/OVK-NR-2006 zo 7. decembra 2009 rozhodol, že sa nevylučuje z vykonávania úkonov trestného konania. Okrem toho vyšetrovateľ 7. decembra 2009 vykonal aj ďalšie procesné úkony.

V priebehu decembra 2009 boli úradu justičnej a kriminálnej polície doručené správy o povesti sťažovateľa a ďalších obvinených z príslušných orgánov, pričom boli poskytnuté aj ďalšie informácie pre potreby trestného konania.

V dňoch 27. januára 2010 a 29. januára 2010 vyšetrovateľ opäť žiadal príslušné zložky polície o doručenie predvolania svedkovi – poškodenému.

Dňa 8. februára 2010 vyšetrovateľ určil termín preštudovania vyšetrovacieho spisu na 24. február 2010 a na ten účel predvolal sťažovateľa a ďalších obvinených k tomuto úkonu.

Ďalší termín preštudovania vyšetrovacieho spisu bol určený na 18. marec 2010 z dôvodu, že pri doručení predvolania sťažovateľovi nebola dodržaná zákonná lehota podľa § 208 ods. 1 Trestného poriadku.

III.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých zmyslom a podstatou je právo každého na to, aby jeho vec bola prerokovaná bez zbytočných prietáhov a v primeranej lehote.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie

veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 245/07).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom úradu justičnej a kriminálnej polície v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KRP-19/OVK-NR-2006, v rámci ktorého sa vyšetroje trestná činnosť, z ktorej je sťažovateľ obvinený, došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach vyslovil, že základné právo na konanie bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy (podobne čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v prípade konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní chráni po začatí trestného stíhania, keď sa dotknutá osoba stáva účastníkom tohto konania buď ako obvinený, alebo poškodený (II. ÚS 41/98, II. ÚS 20/02, III. ÚS 77/09). V danom prípade bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie vyšetrovateľom úradu boja proti korupcii 12. marca 2004 a vo februári 2006 bol vyšetrovací spis odstúpený na vybavenie úradu justičnej a kriminálnej polície. Keďže v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania, vychádzal z petitu sťažnosti, ktorý je zameraný výsostne len na postup úradu justičnej a kriminálnej polície vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS: KRP-19/OVK-NR-2006. Sťažovateľ postup úradu boja proti korupcii, kde sa vyšetrovanie danej trestnej veci pôvodne začalo, nenamietal.

Judikatúra ESLP a ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitnosť veci, správanie účastníkov a postup orgánu verejnej moci – v danom prípade úradu justičnej a kriminálnej polície (napr. III. ÚS 183/05, I. ÚS 245/07). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet konania (povahu veci) a jeho význam pre sťažovateľa

(napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom posúdenia je trestná vec v štádiu prípravného konania. Ide o vyšetrovanie trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona. Podľa názoru ústavného súdu vyšetrovanie trestných činov násilného charakteru, medzi ktoré patrí aj trestný čin vydierania, nie je ojedinelou záležitosťou, práve naopak, v daných prípadoch ide o objasňovanie takých okolností, s ktorými sa orgány činné v trestnom konaní bežne v praxi stretávajú. Za danej situácie sa realizujú výsluchy obvineného, respektíve obvinených, poškodeného, prípadných svedkov, ak je to pre účely trestného konania potrebné, na posúdenie a zodpovedanie otázok vyžadujúcich si odborné znalosti sa do konania priberajú znalci. V každom takomto prípade je však potrebné zohľadniť špecifickosť konkrétnej trestnej veci. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, na základe ktorej by sa malo preskúmané konanie vyhodnotiť ako zložité. V súvislosti s posudzovaním namietanej trestnej veci ústavný súd pripúšťa istú skutkovú náročnosť spočívajúcu v potrebe vykonania veľkého počtu procesných úkonov – výsluchov viacerých obvinených, poškodeného, svedkov, odstránenie rozporov medzi ich výpoveďami formou konfrontácií, znalecké dokazovanie či náročnosť spočívajúcu v zabezpečení či už obvinených, poškodeného alebo svedka ku konkrétnemu úkonu, a to z dôvodu ich nezastihnuteľnosti. Na druhej strane však takéto okolnosti nesmú ísť na úkor rozumného a efektívneho procesného správania orgánov prípravného konania.

Správanie sťažovateľa v priebehu doterajšieho trestného konania nemožno vyhodnotiť ako také, ktoré by prispelo k jeho predĺženiu. Z predloženého vyšetrovacieho spisu, ako ani z vyjadrenia riaditeľa krajského riaditeľstva totiž nevyplýva, že by sťažovateľ nerešpektoval predvolania vyšetrovateľa k procesným úkonom alebo že by nejakým spôsobom sťažoval postup orgánov činných v trestnom konaní pri objasňovaní predmetnej trestnej veci.

Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom úradu justičnej a kriminálnej polície v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KRP-19/OVK-NR-2006. Z obsahu vyšetrovacieho spisu nepochybne vyplýva, že od 28. februára 2006, keď bola vec odstúpená na vybavenie úradu justičnej a kriminálnej polície, vykonal vyšetrovateľ tohto úradu prvý relevantný úkon až po 4 mesiacoch (4. júla 2006), keď pokračoval vo výsluchu sťažovateľa a ďalších obvinených. Uvedenú dobu by ústavný súd nepovažoval za neprimerane dlhú, ale vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania a dosiaľ vykonané úkony mal úrad justičnej a kriminálnej polície postupovať promptnejšie, pričom túto dobu 4 mesiacov nemožno ospravedlniť ani prípravou na vyšetrovanie či naštudovaním spisového materiálu alebo zaťaženosťou vo veci konajúceho vyšetrovateľa. Okrem toho pozornosti ústavného súdu neušlo ani ďalšie obdobie nečinnosti úradu justičnej a kriminálnej polície v trvaní viac ako 6 mesiacov, a to v období od 17. marca 2009, keď vyšetrovateľ uložil poriadkovú pokutu svedkovi, do 28. septembra 2009, keď sa pokračovalo vo výsluchu svedka – poškodeného.

V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné poukázať na dĺžku prípravného konania, keď od vznesenia obvinenia sťažovateľovi (od 12. marca 2004) uplynulo už takmer 6 rokov. Vzhľadom na predmet konania vedeného na ústavnom súde, ktorý ústavný súd vymedzil v uznesení o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, nemožno do tohto obdobia započítať obdobie, keď vyšetrovanie viedol úrad boja proti korupcii, ale až obdobie po februári 2006, keď bol vyšetровací spis odstúpený na vybavenie úradu justičnej a kriminálnej polícii. Konanie na tomto úrade prebieha už 4 roky, ale z tohto obdobia je potrebné vyňať obdobie 1 roka a takmer 5 mesiacov, a to od 28. septembra 2007, keď vyšetrovateľ prerušil trestné stíhanie pre neprítomnosť svedkov, do 18. februára 2009, keď pominuli dôvody prerušenia trestného stíhania a v konaní pokračoval. Počas doby prerušenia konania pritom vyšetrovateľ vykonával úkony smerujúce k zisteniu pobytu svedkov, ako aj úkony súvisiace s ich predvolaním k procesným úkonom. Aj keď obdobie prípravného konania, keď vyšetrovanie viedol úrad boja proti korupcii, nemožno započítať do posudzovaného obdobia, ústavný súd musel prihliadnuť na množstvo vykonaných dôkazov, ktoré mal k dispozícii vyšetrovateľ úradu justičnej a kriminálnej polície, ktorému bola vec vo februári 2006 odstúpená. Ústavný súd teda prihliadol na to, že úrad justičnej a kriminálnej polície nekonal v danej veci ako vo veci, ktorú by bolo možné označiť ako

„tabula rasa“, ale konal vo veci, ktorej vyšetovanie už bolo rozbehnuté a prebiehalo dva roky. Okrem toho ústavný súd zistil aj nesústredenú činnosť vyšetovateľa, ktorá spočívala napríklad aj v tom, že znalec na posúdenie zranení poškodeného bol pribratý do konania až 3 roky po vznesení obvinenia sťažovateľovi a 1 rok potom, ako bol spis odstúpený úradu justičnej a kriminálnej polície. Medzi nesústredenú činnosť vyšetovateľa je potrebné zaradiť aj početné pokračovanie vo výsluchoch či už obvinených alebo svedkov, ktorá vyplynula zo skutočnosti, že na prvé výsluchy vyšetovateľ nebol riadne pripravený, a preto tieto musel dopĺňať a dodatočne v nich pokračovať. Aj tieto zistenia prispeli k utvrdeniu ústavného súdu o tom, že konanie vedené úradom justičnej a kriminálnej polície nebolo realizované spôsobom, ktorý by zodpovedal podstate a účelu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd konštatuje, že nemohol prihliadnuť na pracovnú zaťaženosť vo veci konajúceho vyšetovateľa úradu justičnej a kriminálnej polície, na ktorú vo svojom vyjadrení poukázal riaditeľ krajského riaditeľstva, keď uviedol, že vyšetovateľ na danej veci pracoval popri iných, aj väzobných veciach. Danú okolnosť ústavný súd nezohľadňuje ani pri posudzovaní konaní vedených všeobecnými súdmi v súvislosti s pozitívnym záväzkom štátu zabezpečiť právo dotknutej osoby na súdne konanie bez zbytočných prieťahov (obdobne napr. III. ÚS 140/07, III. ÚS 77/09).

Okrem uvedeného hodnotenia veci podľa troch základných kritérií ústavný súd prihliadol aj na predmet konania (povahu veci) a jeho význam pre sťažovateľa. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že doba prípravného konania je neprimerane dlhá. Výsledok trestného konania má zásadný význam pre sťažovateľa – obvineného, ktorý síce vzhľadom na trestnoprávne následky svojho protiprávneho konania je povinný podriadiť sa trestnému procesu, ale na strane druhej má právo na to, aby jeho záležitosť bola čo najskôr objasnená a prerokovaná. Podľa názoru ústavného súdu je potrebné, aby priebehu trestného konania a jeho včasnému ukončeniu bola zo strany orgánov činných v trestnom konaní (prípadne neskôr aj zo strany súdu) venovaná náležitá pozornosť, pretože od neho bude závisieť aj charakter spoločenských vzťahov, v ktorých sa sťažovateľ ocitne po jeho ukončení. Z tohto dôvodu sú kompetentné orgány povinné postupovať v každom štádiu

trestného konania tak, aby bola čo najskôr odstránená právna neistota sťažovateľa, v ktorej sa nachádza až do právoplatného skončenia trestného konania. V danom prípade sa trestné konanie nachádza v štádiu prípravného konania, ale dosiaľ nedošlo k jeho ukončeniu žiadnym z relevantných spôsobov, ktoré pripúšťa Trestný poriadok.

Ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom úradu justičnej a kriminálnej polície v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KRP-19/OVK-NR-2006 došlo k zbytočným preťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Pretože ústavný súd zistil porušenie označených práv sťažovateľa úradom justičnej a kriminálnej polície, prikázal mu (čl. 127 ods. 2 ústavy), aby vo veci konal bez zbytočných preťahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ dosiaľ nachádza (bod 2 výroku nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 8 300 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, III. ÚS 127/07).

Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na zistený stav konania a jeho význam pre sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € (bod 3 výroku nálezu), pričom zvyšnej časti uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia nevyhovel.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré jeho právny zástupca vyčíslil alternatívne, a to tak, že žiadal priznať buď sumu 782,67 € alebo sumu 368,55 € závisiac od priznania či nepriznania primeraného finančného zadosťučinenia. Ústavný súd v súlade s ustanoveniami § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 15 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 368,55 € (tri úkony právnej služby – 1. prevzatie a príprava právneho zastúpenia, 2. podanie ústavnej sťažnosti, 3. podanie stanoviska k vyjadreniu riaditeľa krajského riaditeľstva, t. j. trikrát po 115,90 € + trikrát režijný paušál po 6,95 €), bod 4 výroku nálezu. Aj keď právny zástupca poskytol sťažovateľovi tretí úkon právnej služby v roku 2010, za ktorý by mu patrila náhrada v sume 120,23 € + režijný paušál v sume 7,21 €, ústavný súd mu za tento úkon

priznal náhradu v takej sume, akú požadoval, teda 115,90 € + 6,95 €. Zvyšnej časti uplatnenej náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd nevyhovel.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je úrad justičnej a kriminálnej polície povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2010